

NOTAT

31-10-2018
EMN-2017-03444
1236790
Ida Agnete Dalsjö

Uddybning af bidrag til § 71-tilsynet alm. del spm. 19

Sundheds- og Ældreministeriet har den 2. oktober 2018 rettet henvendelse til Danske Regioner, med en anmodning om uddybning af Danske Regioners bidrag af 17. september 2018 til besvarelse af § 71-tilsynet alm. del spm. 19. ministeriet har anmodet om en tilbagemelding på følgende:

1. I forbindelse med bidrag til svar på § 71-tilsynet alm. del spm .19 (folketingsåret 2016-2017) oplyste I den 1. juni 2017, at det aktuelt var tilstrækkeligt med 30 sengepladser i Sikringsafdelingen. På hvilket tidspunkt fra juni 2017 til dags dato har I kunnet konkludere, at der ”de seneste år har været konstant venteliste til Sikringen”, som det fremgår af bidrag af 17. september 2018?
2. Det fremgik endvidere af jeres bidrag af 1. juni 2017, at I ville rette henvendelse til hhv. Sundheds- og Ældreministeriet og Justitsministeriet, hvis der viste sig behov for yderligere sikret kapacitet i psykiatrien. Vil I redegøre for årsagen til, at Sundheds- og Ældreministeriet ikke er blevet kontakt herom?
3. Hvor mange retspsykiatriske patienter står på venteliste?
4. Hvor længe står de retspsykiatriske patienter på venteliste?

Danske Regioner har anmodet Psykiatrien Region Sjælland om bidrag til besvarelse af overstående spørgsmål vedr. Sikringsafdelingen.

Ad 1)

En opdateret opgørelse ultimo oktober 2018 af udviklingen i antallet af ventende patienter til Sikringsafdelingen viser følgende:

Tabellen viser en venteliste til Sikringsafdelingen siden juli 2017 på en til fire ventende patienter. Der kan fortsat konstateres en uensartet udvikling i antallet af ventende patienter, idet der over tid har været fra 0 til 4 ventende patienter. Det skal bemærkes, at det varierende antal ventende patienter også er udtryk for et flow i indlagte patienter i afdelingen, dvs. at det ikke er den/de samme patienter, der figurerer måned efter måned. Det bemærkes, at antallet af ventede patienter har været stigende det seneste år, og Danske Regioner følger derfor løbende udviklingen.

Ad 2)

I Danske Regioners bidrag fra den 1. juni 2017 fremgik det, at belægningen på Sikringsafdelingen svinger hen over året, og at presset på den eksisterende kapacitet på 30 pladser ændrer sig løbende. Antallet af ventende patienter er opgjort på månedsbasis og har de forudgående år varieret fra nul til fem ventende, ligesom ventetiden for den enkelte varierer.

På baggrund af de foreliggende oplysninger er det fortsat Danske Regioners vurdering, at det aktuelt er tilstrækkeligt med 30 sengepladser i Sikringsafdelingen. Idet situationen hurtigt kan ændre sig, følges udviklingen og drøftes løbende med øvrige regioner.

I Danske Regioners vurdering indgår, at en udvidelse af Sikringsafdelingen, skulle ske ved en etablering af et nyt afsnit på 10 sengepladser. Prisen for denne udvidelse vurderes af Psykiatrien Region Sjælland at være 90 - 100 mio. kr. Prisen er afgivet på baggrund af byggeanskøftelsen for Sikringsafdelingen, som blev opført 2012-2015, og der skal derfor tages forbehold m.h.t. prisudvikling m.v. Dertil kommer de årlige driftsudgifter, som p.t. beløber sig til ca. 36 mio. kr. pr. år for 10 pladser.

Henset til de betydelige etablerings- og driftsomkostninger kræver en beslutning om yderligere sikret kapacitet i psykiatrien et robust grundlag. Viser der sig behov for yderligere sikret kapacitet i psykiatrien, vil Danske Regioner rette henvendelse til Sundheds- og Ældreministeriet såvel som Justitsministeriet.

Ad 3)

Ultimo oktober 2018 venter to patienter på indlæggelse i Sikringsafdelingen.

Ad 4) Den ene af de to patienter som aktuelt venter på indlæggelse i Sikringsafdelingen, har ventet på indlæggelse siden ultimo marts 2018, mens den anden har ventet siden medio august 2018. Patienterne er indlagt på psykiatrisk afdeling i to regioner.

Samarbejde med domstolene og Justitsministeriet

Patienterne på Sikringsafdelingen er indlagt i henhold til farlighedsdekret, på baggrund af en anbringelsesdom, med henblik på udarbejdelse af mentalobservationserklæring eller som varetægtssurrogatanbragte. Afgørelse om udskrivning fra afdelingen træffes af den relevante myndighed, det vil sige domstolene eller Justitsministeriet.

Som nævnt i Danske Regioners bidrag af 17. september 2018, påvirker domstolenes og Justitsministeriets sagsbehandlingstider ventelisten til Sikringsafdelingen, da patienter ofte venter flere måneder på afgørelse af spørgsmål om ophævelse af anbringelsesdom eller farlighedsdekret.

Indlæggelse og udskrivelse af patienter fra Sikringsafdelingen. Forinden en henvendelse til Justitsministeriet eller domstolene med anmodning om udskrivelse af en patient fra Sikringsafdelingen, har patienten typisk - som det fremgår af patientoversigten nedenfor - gennemgået et længere indlæggelsesforløb, der overordnet kan opdeles i fire faser:

1. Den akutte psykotiske fase. Her er patienten på egen stue. Der foregår som regel medicinomstilling i forbindelse med indlæggelse på Sikringsafdelingen. I det omfang patienten ønsker det, mødes familien med kontaktperson og afdelingens læge. Tilstanden stabiliseres gradvist. Enkelte patienter forbliver i denne fase.
2. Langsom udslusning til fællesskabet i afdelingen. Dette pågår gradvist. Hermed sikres, at patientens mistolkninger kan gennemdrøftes med kontaktpersonen, for at sikre, at patienten er tryk i forbindelse med, at han/hun gradvist vænnes til kontakt med andre patienter. Patienten er på dette tidspunkt i stabil medicinsk behandling. Patienten begynder at deltage i aktiviteter med personale og medpatienter, eksempelvis ved sport i afsnittet, senere i fælles træningsmiljøer, sociale aktiviteter af mange slags i afsnittet afhængig af patientens interesser og behov.
3. Rehabiliteringsfasen. Her gennemføres personaleledsagede udgange udenfor Sikringsafdelingen, altid med 2 personaler. Her arbejdes med patienternes reaktioner på det omgivende samfund i det omfang patienten magter og profiterer af det.
4. Udskrivelse. Såfremt patienten har været
 - a. stabil i længere tid i fase 3, og
 - b. der er opnået en væsentlig grad af sygdomsindsigt og -erkendelse, og
 - c. der er forståelse for vigtigheden af fortsat behandling, kan der søges om domsændring eller ophævelse af farlighedsdekret. Opfyldelse af pkt. a - c

er bl.a. afgørende for at imødegå en eventuel fremtidig risiko for ny kriminalitet.

Det er alene retten, ved anbringelsesdom, og Justitsministeriet ved farlighedsdekret, som kan lempe/ophæve foranstaltningen på begæring fra overlægen/bistandsværgen/patienten.

Forhold vedrørende retsbevidsthed og retssikkerhed vurderes af retten/Justitsministeriet.

Forud for udskrivelse vil der tillige være udfærdiget en risikovurdering for fremtidig kriminalitet (HVR-20).

Det har således inden anmodning om udskrivelse været muligt for Sikringsafdelingens læge- og plejepersonale at følge patienterne gennem en længere periode, hvor der løbende er foretaget vurderinger af resultatet af behandlings- og plejeindsatsen, ligesom bl.a. patientens farlighed løbende er blevet vurderet. Dermed er det også faglige vurderinger med betydelig tyngde, der ligger bag en anmodning om udskrivelse.

Som det fremgår af patientbeskrivelserne nedenfor, efterkommes Sikringsafdelingens anmodninger om udskrivelse kun i varierende grad. Nogle gange afvises anmodningerne og behandlingen fortsætter, indtil ny anmodning om udskrivelse findes hensigtsmæssig.

Patienterne har ved udslusning fra Sikringen fortsat en retslig foranstaltning. Derfor udskrives de som helt overvejende hovedregel til en retspsykiatrisk afdeling i den region, hvor de kom fra ved indlæggelsen i Sikringsafdelingen. Her fortsættes behandlingen.

Fra den 1. januar 2017 er der udskrevet i alt syv patienter fra Sikringsafdelingen:

Patient A

Farlighedsdekret udstedt d. 08.10.14. Patienten blev indlagt d. 23.12.14.

Oprindeligt søgte Sikringsafdelingen om ophævelse af farlighedsdekret d. 25.07.17. Dette blev afslået af Justitsministeriet d. 17.11.17, bl.a. på baggrund af Retslægerådets udtalelse og en endnu ikke afviklet udgang til patientens moder. Retten afsagde d. 30.04.18 dom om lovliggørelse af Justitsministeriets afslag på ophævelse af farlighedsdekretet.

Sikringsafdelingen anmodede på ny Justitsministeriet om ophævelse af farlighedsdekretet d. 09.05.18, og farlighedsdekretet blev ophævet d. 05.10.18. Patienten blev udskrevet d. 09.10.18.

Ventetid fra 1. anmodning var således 14 måneder, og fra 2. anmodning 5 måneder.

Patient B

Farlighedsdekret udstedt d. 01.12.11. Patienten blev indlagt d. 16.01.12. Sikringsafdelingen søgte om ophævelse af farlighedsdekret d. 14.05.18. Farlighedsdekretet blev ophævet af Justitsministeriet d. 08.08.18. Patienten blev udskrevet d. 22.08.18.

Ventetid knap 3 måneder.

Patient C

Farlighedsdekret udstedt d. 01.04.15 og lovliggjort af retten d. 31.08.15. Patienten blev indlagt d. 14.07.16. Sikringsafdelingen anmodede om ophævelse af farlighedsdekret d. 05.04.18. Farlighedsdekretet blev ophævet d. 18.06.18. Patienten blev udskrevet d. 21.06.18.

Ventetid knap 2 måneder.

Patient D

Byretten afsagde dom om anbringelse på Sikringen d. 19.11.13. Patienten blev indlagt d. 28.03.14. Sikringsafdelingen anmodede Statsadvokaten om lempelse af foranstaltningen til anbringelse på psykiatrisk afdeling d. 03.03.16. Patienten blev udskrevet d. 09.01.17.

Ventetid 10 måneder.

Udover de fem anførte patienter, blev der i perioden også udskrevet to patienter, der efter Statsadvokatens bestemmelse havde været indlagt til mentalundersøgelse i Sikringsafdelingen. Denne patientkategori lægger således også beslag på afdelingens 30 sengepladser, men udskrives, når mentalundersøgelsen er afsluttet (typisk efter 3-5 uger).

Endelig skal det nævnes, at en patient, som blev vurderet klar til udskrivelse den 27.8.18, fortsat ikke udskrevet:

Patient E

Farlighedsdekret d. 03.08.10. Patienten blev indlagt d. 15.09.10.

Retten idømte tillige patienten til anbringelse på Sikringen d. 09.12.11.

Sikringsafdelingen anmodede d. 15.07.15 Justitsministeriet om ophævelse af farlighedsdekretet, da patienten nu tillige var indlagt i henhold til dom om anbringelse på Sikringen. Afdelingen rykkede for Justitsministeriets afgørelse fire gange i perioden september 2016 til april 2017. Afdelingen genfremsatte anmodningen d. 30.07.17, og har derefter løbende rykket for svar (fire gange i perioden december 2017 til juli 2018). Sagen er tillige drøftet med Justitsministeriet under et besøg i afdelingen d.

08.02.18. Der er endnu ikke modtaget noget svar fra ministeriet, og der er således fortsat ikke taget stilling til anmodningen om ophævelse af farlighedsdekretet.

Sikringsafdelingen har endvidere d. 27.08.18 anmodet Statsadvokaten om lempelse af den idømte foranstaltning, således at patienten i stedet idømmes en dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Afdelingen har endnu ikke modtaget oplysninger fra Statsadvokaten om hvorvidt foranstaltningen vil blive søgt lempet. Patienten er således i det hele vurderet klar til udskrivelse fra Sikringen.

Ventetid på afgørelse af spørgsmål om ophævelse af farlighedsdekret er foreløbig over 3 år.

Såfremt der vurderes at være behov for yderligere oplysninger med henblik på besvarelse til Sundheds- og Ældreministeriet, står Danske Regioner naturligvis til rådighed herfor.